

עניני השרה

מבית מכון - 'מרגניתא דרבי מאיר'

להוצאת תורות רבות"ק לבית דראהביטש - סטרעליסק - סטריא

• פרשת שופטים תשפ"ג • שנה ב' גליון צ"ז •

שרה הנוטה

וכל דעותיהם, ויתחברו כל ישראל יחד כאיש אחד בלב אחד, וממילא על ידי השלום יבואו להחזיר המשפטים והדינים בה להיות כראוי.

המריבות גורמות לפירוד בין ישראל, וממילא גורמות לפירוד בין דיני שמים לדיני תורה

והיינו כי בשעת חורבן הבית היה שנת חנינם וכמו דאיתא בגמ' {יומא ט' ע"ב} דחורבן הבית היה בשביל שנת חנינם.

והנה נראה להוסיף ולבאר תשובתו של הקדוש ברוך הוא, דלכאורה צריך להתבונן מה נתינת טעם הוא זה משום שיש מריבות בכלל ישראל אזי הקדוש ברוך הוא נוהג עמם שלא כדין התורה.

והנה באמת כבר כתב רש"י ז"ל {במדבר ט"ז כ"ז} על הכתוב {ויעלו מעל משכן קרח דתן ואבירם מסביב ודתן ואבירם יצאו נצבים פתח אהליהם ונשיהם ובניהם וטפם} וז"ל {בא וראה כמה קשה המחלוקת שהרי ב"ד של מטה אין עונשין אלא עד שיביא שתי שערות וב"ד של מעלה עד כ' שנה וכאן אבדו אף יונקי שדים, אמנם עדיין צריך להבין השייכות דווקא לעונש זה של שידוד המערכות.

רק כי איתא במשנה סוטה {א' ד'} {במידה שאדם מודד מודדין לו, ועל ידי שהאדם עושה מחלוקת והוא גורם פירוד, אזי הקדוש ברוך הוא גם כן נוהג באותו מידה והוא עושה פירוד בין דין תורה לדין שמים, וממילא לא שייך בדין שמים דיני התורה.

{ליקוטים מרבינו מהר"ם זצוק"ל}

אלא שרפו הבית על כל כליו, כמו"ש {דברי הימים ב' ל"ו י"ט} וישרפו את בית האלהים וינתצו את חומת ירושלם וכל ארמנותיה שרפו באש וכל כלי מתמדיה להשחית"

והשיב הקדוש ברוך הוא למלאכי השרת, כלום יש שלום בעולם, הואיל ואין שלום אין כלום.

ובזה איתא בלקוטי תורה להאריז"ל {שופטים} לבאר ענין הכתוב כאן, "כי יפלא ממך דבר למשפט" אם תפליא לדעת במשפטיו והנהגותיו של הקדוש ברוך הוא אשר עשה עם ישראל "בין דם לדם" מה נשתנה בין דם לדם, הינו בין דם ציד חיה ועוף שנצטוונו בו על כיוסי הדם, לדמם של ישראל שנשפך בחוצות ואין מי שמכסה את דמם, "ובין דין לדין" מה נשתנה דין שחיטה בהמות שנאמר בהם איסור לשחוט אותו ואת בנו ביום אחד, לבין דינם של ישראל שנשחטו ונטבחו אב ובנו ביום אחד, "ובין נגע לנגע" מה נשתנה דים נגעי בתים שאמרה בו תורה ופנית את הבית כדי שלא יטמאו כל הכלים שבו, לבין חורבן בית מקדשינו שלא פינו את כלי המקדש קודם אלא שרפו את ההיכל על כל כליו, על זה משיב הקדוש ברוך הוא "דברי ריבות בשעריך" היינו ח"ו כאשר יש מחלוקת אצל כל ישראל אזי חלילה הכל יוצא מגדר הרגיל.

ועל זה מסיים הכתוב ואומר "וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ד' אלקיך בו" היינו {תהלים קכ"ב ג' ד'} {ירושלים הבנויה כעיר שחבורה לה יחדיו, ששם עלו שבטים שבטי קה עדות לישראל להדות לשם ד', ועל ידי שיעלו כל שבטי ישראל שמה, והמקום גורם להביא לחיבור ואיחוד כל חלקי ישראל מכל שבטיהם

כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבת בשעריך וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ד' אלקיך בו {דברים ז' י"ח}.

דברי האריז"ל על המחלוקת בישראל הגורמת לשינוי המערכות

איתא במדרש [הערת הכותב - לא נמצא כן במדרש, אמנם מהרח"ו הביאו בשם המדרש, אך מצאנו חלקו בפתיחתא כ"ד לאיכה רבה, שאמרו שם בתוך הדברים, "ועוד אמר לפניו רבונו של עולם כתבת בתורתך ושור או שה אתו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד, והלא כבר הרגו בנים ואמותיהם כמה וכמה ואתה שותק" - ושם הביאו טענה זו משמו של משרבע"ה, ע"כ] שאחר חורבן הבית שאלו מלאכי השרת את הקדוש ברוך הוא, אתה כתבת בתורתך הק' {ויקרא י"ז י"ג} "ואיש איש מבני ישראל ומן הגר הגר בתוכם אשר יצוד ציד חיה או עוף אשר יאכל וכסוהו בעפר", מי מכסה את דמם של ישראל שנשחטו בשעת החורבן.

עוד שאלו מלאכי השרת, אתה כתבת בתורתך הק' {ויקרא כ"ב כ"ח} "אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד" ובשעת חורבן הבית נשחטו אבות ובנים ביום אחד.

ועוד שאלו מלאכי השרת להקדוש ברוך הוא, אתה כתבת בתורתך הק' {ויקרא י"ד ל"ו} "וצוה הכהן ופנו את הבית בטרם יבוא הכהן לראות את הנגע ולא יטמא כל אשר בבית" בשביל שהתורה חסה על ממונם של ישראל, כדאיתר בראש השנה {כ"ז ע"א}, וכשהחרכת את ביתך לא חסו לפנות את כלי הקודש תחילה

לז"ג קש"ת רבינו רבי ישראל בן קש"ת רבינו רבי מאיר סג"ל לנדא מדראהביטש זצוק"ל

מעט צרי

הקליים ליינדיג און און און!

בפרשת השבוע נאמר הציווי למלך לכתוב שני ספרי תורה, ספר תורה אחד הוא יוצא איתו ונכנס איתו, ואחת שתהא מונחת לו בבית גנזיו – לכאורה נשאלת השאלה הפשוטה, הרי כל אדם נצטווה על כתיבת ספר תורה לעצמו, כמו שנאמר "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת", בשביל מה נצרך במלך לשני ספרי תורה, ולא די לו באחת כמו כולם?

החינוך במצוה זו מסביר "משרשי המצוה, לפי שהמלך ברשות עצמו לא יעציבהו אדם על מעשיו ולא יגער בו, ובשבט פיו יכה ארצו וברוח שפתיו ימית מי שירצה בכל עמו, על כן באמת צריך שמירה גדולה וזכרון טוב יעמוד נגדו, יביט אליו תמיד, למען ילמד יכבוש את יצרו ויטה ליבו אל יוצרו. וזהו שאמרו זכרונם לברכה (סנהדרין כא, ב): יוצא למלחמה וספר תורה עימו, יושב בדין והיא עימו, מסב לאכול והיא כנגדו".

כשנתבונן בדברים אנחנו רואים שהתורה מייסדת כאן לימוד גדול לאדם, אם לא עובדים עליך קשיים בחיים, אתה צריך הרבה יותר עבודה נפשית בשביל להתייצב על דרך הנכון.

האדם נולד בטבעו פרא, על מנת להתייצב הוא מוכרח לעבור תהפוכות, אז בדרך כלל הקשיים בחיי היום יום, הם אילו שמייצבים אותו, אבל מי שנולד על כפית של זהב, ולא עבר שום קשיים בחיי היום יום, בשביל שהוא התייצב והיה אדם איכותי, הוא חייב למשמעת נפשית מאד גדולה, לכן הוא צריך שמירה גדולה יותר.

אבל למה שתי ספרים? מה רע בספר תורה אחד שילך איתו בכל מקום? בשביל מה צריך שינוח ספר נוסף בבית גנזיו? שהוא כלל לא משתמש בו?

יש כאן רעיון נפלא שהתורה הקדושה מלמדת את המלך יש ספר תורה מיוחד לצאת איתו בין האנשים, ויש ספר תורה מיוחד בבית גנזיו! הדרך שהמלך צריך לנהוג בצאתו אל העם היא ביראת הכבוד והרוממות, "שום תשים עליך מלך" דרשו רבותינו ז"ל "שתהא אימתו עליך", המלך אסור בעשיית מלאכה, וכן כל שאר גינוני הכבוד, על מנת שהעם יכבד אותו – זה הספר תורה שהוא נמצא איתו מול העם, זוהי ההנהגה שהוא מחויב בה.

אבל כשהוא נכנס לבית גנזיו, בינו לבין עצמו, בלי אף אחד מהעם, כאן צריכה להיות לו הנהגה אחרת לגמרי, בינו לבין עצמו הוא צריך לדעת שגם הוא עצמו לא גבוה מעל העם "לבלתי רום לבבו מאחיו", כל הגינוני כבוד הנצרכים הם מכורח ההכרח בלבד, אך באמת הוא ככל אחיו היהודים בלא שום שינוי.

לכל אחד יש את הספר תורה שלו

ההלכה אומרת לגבי כתיבת ספר תורה שמחויב בה כל אדם, שאפילו אדם ירש ספר תורה מאביו מחויב הוא לכתוב בעצמו ספר תורה לעצמו, מה הרעיון בזה, מה הענין שכל אחד צריך לכתוב ספר תורה חדש לעצמו? האם הספר תורה של אביו לא כשר כבר? והרי כתוב בהם את אותם הדברים בדיק?

יש כאן מסר נפלא – לכל אדם יש את הספר תורה הפרטי שלו! אתם הלכות אתם דינים! אתם מצוות ואותם חוקים! אבל דרך ההנהגה שלו – הספר תורה הפרטי שלו הוא שונה בתכלית מכל אחד אחר, וכן, גם משל אביו! האבא לא יכול לצפות מהילד שלו שיהיה כפיל שלו, לכל אחד יש את הדרך שלו!

לכן התורה לא רוצה שהבן יסמוך על הספר תורה של האבא, התורה מצווה אותו לכתוב לעצמו ספר תורה משלו, לפי המסלול שלו, לפי הכשרונות שלו, לפי הכוחות שלו, לפי היכולת שלו, לפי הקשיים שלו.

כשהתורה פותחת את מצות כתיבת ספר תורה היא אומרת "ועתה כתבו לכם! עכשיו לפי המצב העכשווי כתבו לכם את ספר התורה הזאת, לא לשנות בו תג אחד, אבל איך לנהוג עם אל אחד, יש לו את הספר תורה שלו.

עצי הקטר

הליכות ומנהגים – שבת [נ"ט]

ק"ד. נהגו חסידים ואנשי מעשה לספר בפעורת מלוח מלכה סיפורים ממרנא אור שבעת הימים הבעל שם טוב הק' זי"ע ומשאר צדיקים, וכן נהגו רבותינו ז"ל.

1. משמיה דהרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זי"ע {ילקוט מנחם ח"א עמ' רס"ד} הביאו "לספר עובדות מצדיקים, יש בכוחם לפעול כמו אמירת תהילים ובמיוחד ממרן הבעש"ט".

בספר "ישועת ישראל" {מעשה י"ב} מביא בענין סיפורים מהבעל שם טוב הק' זי"ע: "פעם בכה הבעש"ט ואח"כ התחיל לשמח מאד, ושאלוהו תלמידיו על פשר דבר והשיב: ישבתי והתבוננתי שאני ואליהו הנביא למדנו אצל רבי אחד אחיה השילוני, וכאשר אומרים שמו של אליהו אומרים אחר שמו זכור לטוב, ואחרי שמי יספרו מעשה, לכן בכיתי והתחנני לפני ה', שאם יספר איש ישראל סיפור ממני ברוחניות תהיה לו ישועה ברוחניות, ואם יספר ממני סיפור של גשמיות תהיה לו ישועה בגשמיות וכו' וממשיך הבעל שם טוב הקדוש ואומר: ושמעתי כרוז יוצא מן השמים שאומר: אשר מי שיאמין בישראל בן שרה שכל עבודתו היה בעד ישראל בכלל ובפרט, וידבר ממנו בתחילת שבוע יהיה לו שבוע טוב, בתחילת חודש יהיה לו חודש טוב, בתחילת שנה תהיה לו שנה טובה, ומזה נעשיתי מלא שמחה, שאף כשכבר אהיה בעולם האמת יושעו בני ישראל על ידי".

בספר סיפורי צדיקים {סיפור ע"ט} הביא בשם הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורא זי"ע שכשמדברים במוצאי שבת קודש מהבעל שם טוב, זה הוא מסוגל להנפש.

בהגות שיורי המנחה {בסוף "מנחת שבת" על קיצושי"ע סימן צ' סק"י} כתב "במוצאי שבת קודש מצוה לספר איזה ענין מהתנא האלקי הרב ישראל בעל שם טוב זצוקלה"ה וכו', אחיה השילוני היה רבו של אליהו הנביא ורבו של הבעש"ט, וא"כ כמו שיש מצוה להזכיר שם אליהו כמו"כ מצוה להזכיר שם הבעש"ט הק' זי"ע".

ובסדר ה"ש כתב "יש לשמוח בסעודה זוכמו בסעודת שבת עצמו כי הוא סעודת מצוה ויסדר שלחנו וכו', וכבר נהגו ברוב תפוצות ישראל להתקבץ בקיבוץ חברים בסעודה זו ולספר מעשיות מצדיקים, וקבלה מפי הצדיקים כי לספר מעשיות מהבעל שם טוב הק' מסוגל להמשכת השפע ופרנסה, ואפילו כשהוא בינו לבין עצמו יזכיר שמות הצדיקים אשר ידוע לו מגדולי המפורסמים, כי הזכרות שמותיהם גם כן טוב כי מעורר בזה זכותם".

ובספר כנסת ישראל הביא משמיה דהרה"ק רבי אלעזר זי"ע בנו של הרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע על הכח של סעודת מלוח מלכה, שהיה פעם אחת אצל המגיד הרה"ק רבי ישראל מקאז'ניץ זי"ע, ובמוצאי שבת קודש באו להזכיר לפניו מקשה לילד שצריכה ישועה גדולה, והי' אז בימות החורף ושרר קור עז, והמגיד הרה"ק מקאז'ניץ זי"ע רצה לילך לטבול במקוה כדרכו בקודש בעת אשר בא לפניו מקרה כזה, והרה"ק רבי אלעזר מליז'ענסק זי"ע לא היה יכול לטבול הדבר הזה אשר הרה"ק מקאז'ניץ זי"ע אשר היה חלוש בטבעו ביותר ילך לטבול במקוה בכזאת מסירות נפש, על כן אמר לו, אבי הרה"ק רבי אלימלך זי"ע ציוה לבניו לערוך בעודת מלוח מלכה והבטיח שיפעלו אז כל מיני ישועות, ובזה הכח אני מבטיח שתלך בניקל, ונתיישבו לסעודת מלוח מלכה, ותיכף באה הישועה.

על אחת כמה וכמה כאשר מזכירים כוחם של אותם צדיקים הראשונים אשר פעלו ישועות לישראל בחיי חיותם, וגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם.

עשה לך שרף

האיך קבע הרמב"ם משכנו במצרים? האם מותר לצאת למצרים לטיול?

דק לא ירבה לו סוסים ולא ישיב את העם מצרימה למען הרבות סוס וד' אמר לכם לא תספוק לשוב בדרך הזה עוד {דברים י"ז ט"ז}.

ברח חוניו דווקא ללכסנדריא של מצרים כי ידע שלשם לא יורו אחריהו כי אסור לרדת למצרים, משא"כ הוא אצלו הדבר לפיקוח נפש.

אמנם מצאנו שהיה שם באלכסנדריא של מצרים ישוב ישראל גדול, כמו שאמרו {משנה נגעים י"ד י"ג} "זו ששאלו אנשי אלכסנדריא את ר' יהושע".

ציווי זה כבר נצטוונו לעיל שנאמר {שמות י"ד י"ג} "ויאמר משה אל העם אל תיראו התייצבו וראו את ישועת ד' אשר יעשה לכם היום כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תסיפו לראתם עוד עד עולם", אך מלשון הכתוב שם היה אפשר לומר כי אין זה ציווי כלל, כי אם הבטחה שהבטיח הקב"ה, ומפסק זה אנו למדים על לעיל שהוא איסור.

על כל פנים אף שהמשתקע שם אינו לוקה הרי מבואר בדבריו שאסור, האיך הוא עצמו השתקע שמו? הכסף משנה {שם} מתרץ שהרמב"ם היה מוכרח להישאר שם מחמת ציווי המלך כי היה הרופא שלו.

ובגמ' סוכה {נ"א ע"ב} אמרו "תניא רבי יהודה אומר מי שלא ראה דיפלוסטון של אלכסנדריא של מצרים לא ראה בכבודן של ישראל" וסיימו שם "אמר אביי וכולהו קטלינהו אלכסנדרוס מוקדן מ"א איענשו משום דעברי אחאי קרא לא תוסיפון לשוב בדרך הזה עוד ואינהו הדור אתו".

כמו כן נאמר לקמן {דברים כ"ח ס"ח} "והשיבך ד' מצרים באניות בדרך אשר אסרתי לך לא תסיף עוד לראתה והתמכרתם שם לאיביך לעבדים ולשפחות ואין קנה".

הערות השלחן לעומתו אומר, כי להשתקע בשביל פרנסה אינו נחשב להשתקע, כי בעת שאין לו פרנסה שם יעבור משם, ואינו דומה למשתקע במדינה שאף אם לא יהיה לו פרנסה ישאר שם, וגם הרדב"ז כותב על עצמו כך "אני נתיישבתי הרבה, וקבעתי שם ישיבה ושוב באתי ירושלימה וכה"ג שרי", הרי שכיוון שנשתקע אך לפרנסה מותר.

אמנם מצינו גדולי עולם שהיו דרים במצרים מדורי דורות, וכידוע אשר נמשכה הקהילה היהודית במצרים משך מאות שנים, ביניהם אנו מוצאים את הרמב"ם ז"ל אשר היה רופאו של מלך מצרים, ורבי סעדיה גאון שנולד במצרים, והרדב"ז שהיה רב במצרים משך ארבעים שנה, ועוד.

בחינוך {מצוה ת"ק} כתב כך: שלא נוסף לשוב בדרך מצרים לעולם. כלומר, שלא נלך לקבע דירתנו במצרים".

בסמ"ג {לא תעשה רכ"ז} חידש כי האיסור הוא רק לחזור מארץ ישראל למצרים, אבל משאר ארצות אין איסור, וניש שביארו עפ"י הטעם שכתבה התורה כל המסעות לדעת את הדרך אשר אסור לחזור משם, אבל בדרך אחרת מותר, אך מהרמב"ם משמע להדיא שאסור לחזור משום מקום בשום אופן.

הריטב"א {יומא ל"ח ע"ב} אומר כי האיסור אינו אלא קודם שבא סנהריב ובלבל את כל העולם כולו, אבל לאחר מכן אין איסור כי אין המצרים יושבים על אדמתם.

ולפי"ז לכאורה יש לתמוה על דברי הכתוב בישיעיהו {כ"ז י"ג} שנאמר "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאי האבדים בארץ אשרו והנדהים בארץ מצרים והשתחוו ליהוה בהר הקדש בירושלם" – האיך ישנם נדהים בארץ מצרים כיון שהתורה הק' ציוותה שלא ישובו שם עד עולם.

ועדיין יש לעיין אם מותר לנסוע לטיול למצרים, כי הרמב"ם סותר קצת ראשיתו את סופו, שפותח ואומר "מותר לחזור לארץ מצרים לסחורה ולפרקמטיא ולכבוש ארצות אחרות" משמע דווקא לזה, אבל טיול אסור, אך סיים "ואין אסור אלא להשתקע שם" משמע שאף טיול מותר - אמנם מחתימת דבריו שאמר "ולא הזהירה אלא וכו' לשכון בה" משמע לכאורה כי העיקר הוא שלא לשכון בה, אבל היוצא למצרים לטיול מותר, אפילו בדרך שהלכו בה.

אך יל"ע על דבריו מגמ' סוכה הנ"ל שמירי שם אחרי שבא סנהריב ובלבל את כל העולם, ואעפ"כ נענשו על שדרו במצרים!

אמנם בתרגום יונתן שם כתב וז"ל: "די גלו לארעא דאתור ודאטלטלו לארעא דמצרים", ואולי כי היה קשה לו כן, על כן פירש זה על אותם גזלו לשם על ידי הנכרים.

אמנם בגמ' {מנחות ק"ט ע"ב} מצאנו שהיה ישוב ישראל באלכסנדריא של מצרים, על ידי חוניו שבנה שם בית המקדש, והאיך היה מותר להם לירד שם? אך מלשון חז"ל משמע שבעל כרחו ירד חוניו לשם, שאמרו בקשו אחיו הכהנים להרגו סח להם כל המארע בקשו להרוג את חוניו כי מפניהם ורצו אחריהו רץ לבית המלך ורצו אחריהו כל הרואה אותו אומר "א"הוא זה הוא הלך לאלכסנדריא של מצרים ובנה שם מזבח והעלה עליו לשם שמים" – ואולי יש להטעים הדברים יותר ולומר כי אדרבה לכן ואלכסנדריא בכלל האיסור,

שרפי הודש

הרה"ק רבי ברוך מקוסטנטין זי"ע - ג' אלול ה'תרנ"א

הוריו – אביו הרה"ק רבי יוסף קצנבויגין מאוסטילא זי"ע בן הרה"ק רבי מרדכי מנעשכי זי"ע, ולאמו מרת טריינא ע"ה בת הרה"ק רבי יהודה מאיר משפטיווקא זי"ע.

לידתו – משוער לערך בשנת ה'תקכ"ח בעיר אוסטילא.
נור"ב - נשא לאשה את בת הרה"ק רבי פנחס מאוסטראה זי"ע בנו של הרה"ק רבי יעקב יוסף מאוסטראה זי"ע.
פעילותו – לאחר הסתלקות אביו זי"ע ב"ח אלול ה'תק"צ החל לכהן באדמונר ו"ה ולהנהיג עדה בישראל בעיר מושבו קונסטנטין [היא סטרקוונטינינובהנקראת כפי היהודים קונסטנטין ישן, באיזור וואהלין]], ורבים נהרו אחריו בהיותו נודע לאדם קדוש ומופלא בהנהגותיו הפלאיות. תורתו – הוציא לאור עולם הספר הקדוש רבי ייבי מזקיננו הרה"ק רבי יעקב יוסף מאוסטראה זי"ע בבראד שנת תרל"ד.
זרעו – בנו הרה"ק רבי מרדכי מבילירודקא זי"ע חתנו של הרה"ק רבי צבי אריה מפלעטשין זי"ע, ובנו השני הוא הרה"ק רבי יעקב יוסף מקונסטנטין זי"ע חתנו של הרה"ק רבי שמואל מקשביקא זצ"ל, בתו מרת מרים ע"ה זוגת ש"ב הרה"ק רבי דן מיכלוביץ מראדווייל – קוסטנטין זי"ע.
הסתלקותו - מסתלק לגנוי מרוימס ביום ג' אלול ה'תרנ"א [יש המציינים בטעות את שנת הסתלקותו לשנת תר"י, אך דבר זה לא יתכן כי הרי בשנת תרל"ד הוציא לאור את ספר זקיננו].

מתוך הקדמתו לספר "רב ייבי" של זקיננו הרה"ק רבי ייבי מאוסטראה זי"ע "הן זאת תורת האדם גדול בענקים אשר יעלה שיאו עד גבהי שחקים ידיו לאל אמונה עד יפתחו לו שערי בינה כי הן אז יתהלך במישרים אל שדה חכמה העליונה לעבדה ולשמרה באמונה וכצל עץ החיים התהלוננה ואחר נחל חלקו מפרי התבונה אשר ניתן לו למנה נפשו לא תמלא מפרי קודש הלולים עד ישיבע נפשות האומללים כי איך יערב ינעם לנפש דעת אם לא יפיי תכמתו על אוזן שומעת להורותם את לעקור ואת לטעת אך לבו בל היום לאסירי התקוה למצוא פדיון להחיות לב נדכאים שוכני בתי כלאים האסורים בכבלי ההבל בידי רב החובל בין תהו ובין צוף נועם התבל ובעצתו אשר ייעצם בתבונתו יוציאם לחופש ממסגרים כל מחשבת און יתים כי יתן קול דברו במחנה העברים ונאספו אליו כל העדרים ונהרו אליו מכל העברים מפתח שפתיו משרים להשמיעם דברות קדשו מלהבות אש דת לפקוח עיני עורים לכל יהיו עוד מוכים בסנורי הפתיות ואור יקרות עיניהם צופיות ישמח צדיק כי חזה אשר מפרי פיהו ישיבע נפש רעבים לדבר ה' הם תאבים קרבת אלהים יחפצון אל מטרת האמת כולמו ירוצון וביאותו כי דבריו עשו חיל יחרות אמרי שפר על לוח וספר למען ילמדו ימים רבים כטל לישראל ולרביבים לחמם לב אמיץ ולאמץ מורך הלכבות לבעבור יהיו ישרים בלבותם ולא יטו מיושר אורחותם אז תתענג נפש צדיק בגן עדנים כי ישיב לב אב הרתמן על בניס קדוש ישראל תהלה לאמור ישראל אשר בך אתפאר וכל צבאי מעלה לעומתם יאמרו ברוך".

מתוך מכתב לדודו הרה"ק רבי יצחק מנעשכי זי"ע "פרי תפארת גפן אדרת גולת הכותרת הרב הצדיק המפורסם בכל העולם אור בהיר בשחקים אור צח ומצוחצח נזר עטרה עטרת תפארת ישראל וקדושו מדבונא דאומתיה איש אלקים מופת הדור מי כמוהו נאדר בקדש נהירין ליה שבילי דרקיעא רזין טמירין דמלכא עילאה אתגלין ליה ונורא על כל סביבו משוש כל הארץ אשר רואי פניו לבקר בהיכלו גברא דמאריה משתבח ביה בפמליא דליה כי מלאך ה' צבאות עמו... אך בהשלם יתהלל גבר ובאתי לחלות ולחנן פני דודי ולזכרנו בזכרון טוב ואבוא בקידה ברתת ובהחלה בתחינה ובקשה כי אין לי על מי להשען כי אם על אבי שבשמים ועל תפילתכם כי ידעתי ובטוחני אשר בוודאי יפעל בתפילתו כי מי בשחך ידמה לו ומי יעמוד נגדו מנאי מבן אחיכם קודש המעטיר בעד אריכת ימיכם ושנותיכם בנעימים ולראות בבנין אריאל".

רבינו מזה"ר נמנה על צאצאיו

קטפי גנוזות

חקרי המכון – מכתב למערכת עם פרטים נוספים בענין המכתב של הסטייפלער לרבינו מהר"ם זצוק"ל

גם בו יש לשון מעניינת מאד של הגאון הסטייפלער זצוק"ל בו הינו כותב לו באופן נדיר ש'יצאתי חוץ מגדרי לכתוב בחול המועד' הגיע למערכת המכון מכתב המוסיף פרטים רבים אודות הענין, וזה לשון המכתב:

ובו הינו פונה על אותו ענין בבקשה לפעול ולהפעיל למען משפחה אחת ממשפחת רם וגאוני תורה והיא יתומה מכמה שנים ולית לה מגרמה כלום.

בחול המועד, הרי שהוא רצה להראות וללמד בזה הלכה למעשה שיש לפעמים שצריך לצאת מגדרו ולכתוב בחול המועד, והאם הם יותר חכמים מהסטייפלער בעצמו?!

ואכן, במהדורה הבאה לא זו שלא השמיטו את הקטע הזה מהמכתב אלא גם שאת הכותרת של המכתב קבעו ל'יצאתי חוץ מגדרי לכתוב בחול המועד' כפי אשר הורה להם רבי ישראל מדראהביטש זצוק"ל.

שולם וברכה לכבוד מערכת הגליון הנפלא והנהדר "עצי השרף".

כמידי שבוע בשבוע הנני שמח לאחוז הגליון בידי כשבת קודש ולהחכים מתוכו בדברים משובחים בנושאים מגוונים, אשריכם שנדפסתם על דברי תורה.

לגבי המכתב שהובא בשבוע שעל"ט, יש לי להוסיף פרטים כפי אשר שמעתי מפי כקש"ת הגה"צ רבי ישראל מדראהביטש זצוק"ל בעצמו, וכך הוה: בעת אשר הוציא לאור עולם את הספר "קריינא דאגרתא" ליקוטי אגרות ומכתבים מהגאון הסטייפלער זצוק"ל, וידעו כי בידו ומכתבי קודש מהגאון הסטייפלער זצוק"ל אשר ממוענות היו אל אביו הרה"ק רבי מאיר מדראהביטש זצוק"ל, פנו אליו על מנת לקבלם ולהוסיפם בספר, ואכן כך הוה.

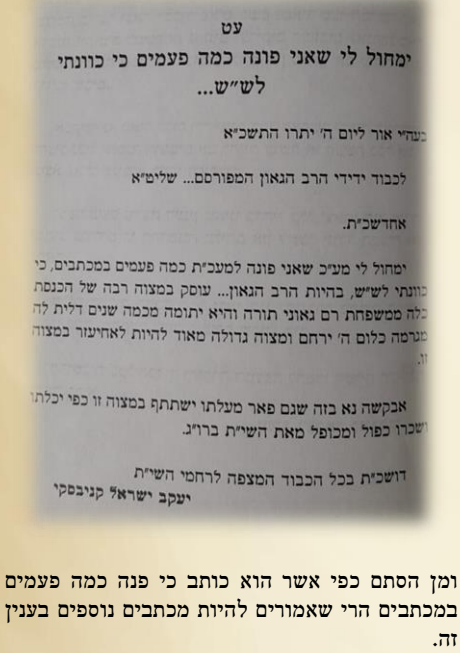
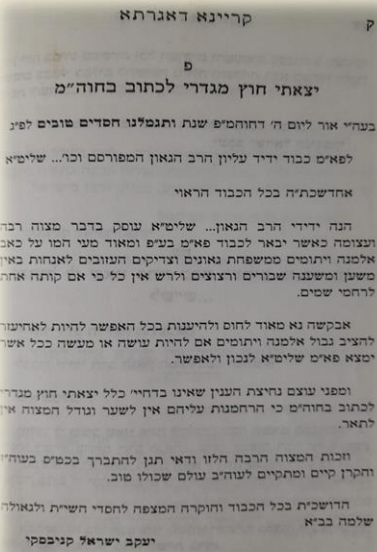
והנה תקופה קצרה לאחר שיצא הספר לאור עולם שלח הגאון האדיר שר התורה רבי חיים קניבסקי זצוק"ל אל רבי ישראל מדראהביטש זצוק"ל עותק אחר של הספר.

וכאשר פתח את הספר נשתומם לראות כי השמיטו מן הלשון של הגאון הסטייפלער זצוק"ל את הקטע בו הוא כותב שיצא מגדרו לכתוב בחול המועד, והיה הדבר לפלא בעיניו.

ושלח לשאול ולברר על אודות הענין, והשיבוהו על זה כי חשבו שאין זה מן הראוי לכתוב זאת בספר, כי הרי מקובל אצל עם ישראל שלא לכתוב בחול המועד.

והשיב להם רבי ישראל מדראהביטש זצוק"ל כי אדרבה, הרי גם הגאון הסטייפלער זצוק"ל בוודאי ידע הלכה זו שלא כותבים בחול המועד, ואף על פי כן הוא ראה לנחוץ לכתוב מכתב זה בחול המועד דווקא, ולא זו אף זו שחזר מציין מפורשות במכתב כי 'יצא מגדרו לכתוב

מצו"ב המכתב כפי שהוא בספר קריינא דאגרתא, כולל הכותרת:

ומן הסתם כפי אשר הוא כותב כי פנה כמה פעמים במכתבים הרי שאמורים להיות מכתבים נוספים בענין זה.

ושוב הודיה על המדורים הנפלאים הנכתבים בטוב טעם ודעת ומלאים בדברים חדשים ומאירים.

לכד מזה מצורף כאן מכתב נוסף המובא בקריינא דאגרתא {עמ' אחד קדם לכן} שלא הבאתם במאמר שלכם בשבוע שעבר, ואף הוא ממוען להרה"ק רבי מאיר מדראהביטש זצוק"ל, [וכפי הנראה הוא על אותו הנושא, ובהמשך למכתב הנ"ל]:

ברכה
ש.א.ב.

עולו אתו ואתכנשו להילולא רבא

עם מלאות ב' שנים להסתלקותו לגנזי מרומים

דקש"ת רבינו מהר"י זצוק"ל

יערך סעודת הילולא רבתי – מלוח דמלכה

במוצאי שבת קודש פר' כי תצא – אור לי' אלול

בבית מדרשינו רח' יעבץ 2 בני ברק

נמילת ידים בשעה 10.00

ברכת המזון בשעה 11.30

השתדלו והרבו תחינה ובקשה לפני שוכן מרומים

לבריות גופא ונהורא מעליא של הרבנית הצדקנית

מרת בילא רחל בת שפרה

ממודזיין תליט"א בתושח"י

והן קל כביר לא ימאס תפילת רבים

שהשמחה במעונם

נשגור בזאת ברכת מזל טבא וגדיא יאה לידידינו היקרים

הרה"ג ר' מאיר שלום שצדרוביץקי שליט"א

לנישואי הנכד בשעט"מ ולמו"מ

הרה"ח ר' מנחם פרוכטר שליט"א

להולדת הבת בשעט"מ

שמחת הקידושא רבא יתקיים

אי"ה בבית מדרשינו לאחר התפילה

הרה"ח ר' פריץ ידוואב שליט"א

להולדת הנכדה בשעט"מ ולמו"מ

בה ית' ד' וכה יוסף שפע רב ממועון הברכות

ואך טוב וחסד ירדפכם כל הימים

הפצת הגליון

נדבת ידידינו הנעלה

ר' שמואל לוי שיה'י

לע"נ אביו הרה"ח

ר' יחיאל יצחק דוד בן

הר"ר משה יששכר ז"ל

נלב"ע כ"ח אב ה'תשס"ב

ת.נ.צ.ב.ה.

להצלחה בכל העניינים

© כל הזכויות שמורות

י"ל ע"י מכון

"מרגניא דרבי מאיר" דראהביטש

רח' יעבץ 2 בני ברק

לתרומות – הארות והערות –

והצטרפות לרשימת התפרצה

נא לפנות לטל' 0548421038

או לדוא"ל mdm1038@gmail.com

קטפי גנוזות

